

رہنمائی کردنی مسلمانان بؤ گہورہ پراگرتنی (البلد الحرام)

إرشاد الأنام إلى تعظيم البلد الحرام

نوسین

شیخ عبدالرحمن بن عبدالعزیز السدیس

وہر گہرانی

ماموستا محمد عبدالرحمن لطیف

وتارخوینی مزگہوتی (شیخ ابراہیم) / کلار

رینمای کردنی موسلمانان بو گه‌وره‌راگرتنی (البلد الحرام)

(إرشاد الأنام إلى تعظیم البلد الحرام)

تألیف معالی الشیخ / أ.د. عبدالرحمن بن عبدالعزيز السدیس
الرئیس العام لشؤون المسجد الحرام والمسجد النبوی
وإمام وخطیب المسجد الحرام

وه‌رگیرانی

ماموستا محمد عبد الرحمن لطیف
وتارخوینی مزکه‌وتی (شیخ ابراهیم) / که‌لار

فهرسة مكتبة الملك لهد الوطنية أثناء النشر

عنوان الكتاب : **(دینمای کردنی موسلمانان بۆ کهوره پراگرتنی
البلد الحرام) / إرشاد الأنام إلى تعظیم البلد الحرام).**

المؤلف : الشيخ عبدالرحمن بن عبدالعزيز السديس حفظه الله .

المترجم : أبو فردوس محمد بن عبدالرحمن بن لطيف الكردي العراقي .

ردمك :

رقم الإيداع :

٢ — فضائل وآداب

١ — الوعظ والإرشاد

ناوی کتیب : **دینمای کردنی موسلمانان بۆ کهوره پراگرتنی (البلد
الحرام).**

ناوی نووسەر : الشيخ عبدالرحمن بن عبدالعزيز السديس حفظه الله .

ناوی وەرگیرێ : محمد عبد الرحمن لطيف .

زنجیره : زنجیره ی (٨٤) له (زنجیره ی پهرومرده و بانگهواز) .

ژماره ی سپاردن : ژماره (٥٠٣) ی وزاره تی پوشتیبری حکومه تی هه رێمی

کوردستانی پێدراوه .

نۆره ی چاپ : یه کهم .

سالی چاپ : ١٤٣٦ ک - ٢٠١٥ .

رێنمایی‌شکار:

سوپاس و ستایش بۆ ئەو خوا به‌ی که به‌کتایه به سیفه‌ته‌کانی گه‌وره‌یی ، که فه‌زڵی داوه به‌سه‌ر به‌نده‌کانیدا به خستنه‌سه‌رپێ و نیعمه‌ت پێ به‌خشین ، گه‌وره‌یی بۆ ستایش کردنی که به ویستی خۆی هه‌ندیک کات و ساتی تایبه‌ت کردووه به چه‌ندین فه‌زڵی گه‌وره‌وه ، وه هه‌ندیک جیگا و شوێنی تایبه‌ت کردووه به هه‌ندیک تایبه‌تمه‌ندی بڵند و هه‌ندیک پێزو گه‌وره‌یی و ئەحکام ، که گه‌وره‌ترینیان (حه‌ره‌می حورمه‌تداره) ، وه شایه‌تی ده‌ده‌م به‌وه‌ی که‌وا هیچ په‌رستراویک نی‌یه شایسته‌ی په‌رستن بێت جگه له الله ، ته‌نهايه و بێ شه‌ریکه ، وه شایه‌تیش ده‌ده‌م به‌وه‌ی که‌وا (مُحَمَّد ﷺ) عه‌بد و نێردراوی خوا به ، وه سه‌ره‌وری مروفه‌کانه ، وه پاکترین که‌سیکه که به‌سه‌ر خاکی (أُمُّ الْقُرَى) دا هه‌نگاوی نابێت و ئەو شوێنه پێزداران‌ه‌ی که خوا په‌رسته‌ی تێدا ده‌کرێت گه‌وره‌پاگرتبێت ، سه‌لّات و سه‌لامی خوا ی له‌سه‌ر بێت و له‌سه‌ر که‌سوکار و هاوه‌لانیشی که چرای تاریکی و شیری ناوقه‌لاکان بوون ، وه له‌سه‌ر ئەوانه‌ش که به چاکه شوێنی ئەوان که‌وتوون تا ئەو کاته‌ی که هه‌وره‌برووسکه برووسکه ده‌دات و په‌له هه‌وره‌کان بارانیان لێ ببارێت .

دواى ئه وه : ئه ي برايانى خوښه رى پړزدار : ئه مه چه ند په پره يه كه به روپومى لق و چله كانى پيگه يشتووه و خوى پازاندووه ته وه بۆ هه موو كه سيكى خوښه ويست و تامه زړوى (البلد الحرام) ، ئه وه ش له بهر هيج نى به ئيلا له بهر ئه وه نه بيت كه ئه م چه ند په پره يه قسه و باسى له خوگرتووه سه باره ت به پيرۆزترين و پاكترين ولات و شوينه كان وه سه باره ت به جوانترين و پازاوه ترين شوينى سه رزه وى و دونيا به بى جياوازى .

له م چه ند په پره يه دا : بۆنى قسه و باسيك سه باره ت به مه ككه ي پيرۆز و پله وپيگه ي به رزى به لاي مۇسلمانان وه و ئه حكامه پايه داره كانى و فزله تاييه ته جوانه كانى هه لده مژين ، به لى خو مان بۆن خو شده كه ين به بۆنى ميسكى قسه و باس سه باره ت به (أم القُرى) كه خوى پازاندووه ته وه و چاوه كانى نه بلقه كردووه به (مزگه وتى حورمه تدار / المسجد الحرام) ، وه خوى پازاندووه ته وه به ئه و شوينه پيرۆزانه ي كه خواپه رستى تيدا ده كريت (المشاعر المقدسة) .

وه ئاواتى ناخمان - ئه ي خوښه ويست - له م چه ند ساته وه خته دا كه له گه ل سورانه وه به ناو فراوانى (حه رهمى پيرۆزدا) به سه رى ده به ين برى تى به له : گه يشتن به گه وره پاكړتنى (مه ككه ي پيرۆز) و پيرگرتن له (مزگه وتى حورمه تدار / المسجد الحرام) و

ههستکردن به گهوارهیی ئه م شوینه و ئاماده بوونی ههیهتی له سه ر ئه ندانه کان و ناو دڵ و ئه وه یشی که تییدا یه له په نهانی و ئاشکرادا و له فه رز و سوننه ته کانیشدا ، وه له مه شدا ئه و که سانه یه کسانن که له م شوینه پیرۆزه دا جیگیر و نیشته جی ده بن چ به شیوه یه کی هه میشه یی بیّت یان بۆ ماوه یه کی کاتی له حاجیان و عومره کارایان و ئه وانه ش که نیشته جی بوون تییدا و له په نایدا ماونه ته وه ، وه به تایبته ئیستا که هه ندیک له خه لک - خوا هیدایه تیان بدات - سه باره ت به حوکه مه شه رعه کانی (حه رهم) له به ره ولاداندان و سه باره ت به ئادابه کانی مانه وه له په نایدا و چاکیتی ئه و ئادابانه شدا له پشت هه لکردندان ، ئه مه له کاتیکیدا که ئوممه تی ئیسلامی بریندارمان له هه موو کاتیکی زیاتر پتویستی به شانازی کردنه به پیرۆزه کانی و شته جیگیره کانی وه به جیگای سه روه ری و شانازی کانی ، وه ده ستگرتن به هه ردوو وه حیی پێنماییکار بۆ پله بلنديه کانی دنیا و قیامه ت .

برای موسلمانم : خوای پاک و پایه دار (مه ککه ی پیرۆزی له ناو تیکرای شوینه کان تایبته کردوو و پیرۆزی لێ ناوه به گه وره ترین ئه حکام و فه زله کان ، وه کو چۆن - گه وره یی بۆ ناوی - هه ندیک له مانگ و پۆزه کانی پیرۆزی ناوه ، وه هه ندیک له شه و و ساته وه خته کانی فه زله داوه به سه ر ئه وانه ی تر دا به ره حمه ت و

به ره که تی خۆی - پاک و پایه داری بۆ خوا - ، ته نها ئه وه
 بپارده دات له ناو دروستکراوه کانی دا چۆن بیه ویت ، وه به فه زلی
 خۆی هه ندیک که س و کات و شوین هه لده بژیریت به ویستی خۆی ،
 وه خوا دانا و وردزانه .

* ریزدارترین و باشتترین شوین :

وه له و شوینانه ی که خوی گه و ره له ناو شوینه پیوژ و پاک و
 گه و ره پاگیراوه کانی هه لیبژاردوه بریتی به له : (أُم الْقُرَى) و (البلد
 الحرام) و (البلد الأمين) که باشتترین و گه و ره ترین شوینه به
 په های و به یه کپایی موسلمانان ، مه که ی سه ره رزی و
 یه که واپه رستی و پۆچوون له چاکه کاریدا ، ناوچه رگه یه که خوا
 پیزی لی ناوه له قورئانی کدا که تاوه کو پۆزی به یه کترگه یشتنه وه
 ده خوینریته وه ، خوی گه و ره فه رموویه تی : ﴿لُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ
 حَوْلَهَا﴾ [الشوری] واته : ئیمه قورئان بۆ تو ناردوه بۆ ئه وه ی
 که خه لکی (مه که / أُم الْقُرَى) و ئه وانه یش که به چواره وریدان
 ناگا دار بکه یته وه .

وه فه رموویه تی : ﴿إِنَّمَا أَمْرٌ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدِ الَّذِي
 حَرَّمَهَا﴾ [النمل] .

واته : به پاستی من فه رمانم پی کراوه به وه ی که وا ته نها په ره و ردگاری

ئەم ولاتە بپەرستم کە حورمەتی لێناوە و ئەمانی پێ بەخشیوە و
هەندیک کرداری تێدا حەرام کردووە .

و هه گومانی تێدا نییه که وا زۆری ناوه کان به لگه یه له سه ر پێزی
ناولێنراوه که :

واعلم بأن كثرة الأسامي دلالة أن المُسمَّى سامي

واته : بزانە کە وا زۆری ناوه کان به لگه یه له سه ر ئەوه ی کە وا
ناولێنراوه که به رز و بڵنده .

وه له و پێژه جێگیرانه ی ئەوه یه : که خوای گه وره له کتێبه
پێروژه که یدا له دوو شوێندا سوێندی پێ خواردووه ، خوای پاک و
پایه دار فەرموویه تی : ﴿لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۖ﴾ [البلد] واته : نه خێر
، سوێند به م ولاته (که مه ککه یه) ، وه خوای گه وره فەرموویه تی :
﴿وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ﴾ [التین] واته : وه سوێند ده خۆم به ئەم
ولاته ئامن و سه قامگیره .

برای موسلمانم : ده بێت گومانێ چۆن بێت به خاک و زه و بیه ک
که باشتترین زه و ی خوایه و خۆشه و یستێرین زه و یه به لای خوا و به
لای پێغه مبه ره که یشیه وه (ﷺ) ، به هه ست و بیستنی دلی
ئاماده ته وه گوێییستی ئەم فەرمووده به ندکار و سوێنده
سه رسو پهرینه ر و ته سازگار و ناسکه بیه : پێغه مبه ر (ﷺ)
فه رموویه تی : ((وَاللّٰهُ اِنَّكَ لَخَيْرُ اَرْضِ اللّٰهِ ، وَاَحَبُّ اَرْضِ اللّٰهِ اِلَى اللّٰهِ

، وَلَوْلَا أَنِّي أَخْرِجْتُ مِنْكَ مَا خَرَجْتُ)) [أخرجه الإمام أحمد برقم : (۱۸۷۱۵) والامام الترمذي برقم : (۳۹۲۵) .

واته : سویند به خوا تو باشترین زهوی خوایت ، وه خوشه ویستین زهوی خوایت به لای خواوه ، وه نه گه ره به ره نه وه نه بیت له ناو تو دا ده رکرام نه وا ده رنه ده چووم لیت .

* ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا﴾ واته : نه وه نی یه نیمه (حه ره م) مان کردو وه ته شوینیکی نه من و ئاسایش به رقه رار :

وه مه ککه ی ئیمان و ته قوا و هیدایهت و رووناکی - به رده وام به پاراستنی خوا چواره و دراره و به ئیسلامیشه وه رووناکراوه - ولاتیکه حورمه تدار و قه ده غه کراو و نه من و ئاسایش به رقه راره تاوه کو پوژی قیامهت ، خوی گه وه ده فه رموویت : ﴿وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا﴾ (آل عمران) واته : وه هه رکه سیك بجیته ناو مه ککه وه نه وا ئامن و ئارامه و ترسی له سه رنی یه .

نیمایی (الطبري) ره حمه تی خوی لیبت له ته فسیره کهیدا (۵ / ۶۰۲) فه رموویه تی : (هذا أمرٌ كان في الجاهلية ، كان الحرم مَفْرَعٌ كل خائف وملجأ كل جَانٍ ، لأنه لم يكن يُهاج به ذو جريرة ، ولا يعرض الرجل فيه لقاتل أبيه وابنه بسوء ، قالوا : وكذلك هو في الإسلام ، لأن الإسلام زاده تعظيماً وتكريماً) .

واته : ئەمه شتی که له سهردهمی نهفامیشدا وابوو ، که (حه رهه) جیگای دالدهدانی هه موو که سیکی خاوهن ترس بووه و هانا بهری هه موو که سیکی تاوانکار بووه ، چونکه له وی که سی خاوهن تاوان جی له ق نه کراوه بۆ نه وهی هه لبت و بپوات ، وه هیچ پیاویک تیتیدا به خراپه وه نه ده پۆیشه سه ر پئی نه و که سه ی باوکی یان کوپه که یی کوشتبوو ، وه له نیسلامیشدا به وشێوه بووه چونکه نیسلام (حه رهه) ی زیاتر که و ده پاگرتووتر و پێزدارتر کرد .

وه خوای پاک و پایه دار فه رموویه تی : ﴿أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَنُحَظُّهُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ﴾ [العنکبوت] .

واته : نه وه نی به ئیعه (حه رهه) مان کردووه ته شوینیکی نه من و ئاسایش به رقه رار له کاتی کهدا که خه لک له چوارده وریاندا ده فپێنرین و به دزیه وه ده برین و ده کوژرین و تالان ده کرین .
برای خوینه ری به پێز :

بواری نه من و ئارامی ته نها کورت هه لته هاتوو له سه ر مڕۆف ، به لکو مڕۆفی تیپه پاندوو به بۆ گیان له به ران و رووه ک و دانه ویله و درهخت و بی گیانه کانیش ، هه ردوو پێشه و (بوخاری و مسلم) له فه رمووده ی (ابن عباس) وه (ﷺ) ده گێر نه وه که و پێغه مبه ری خوا (ﷺ) له پۆژی ئازاد کردنی مه که ده فه رموویه تی : ((إِنَّ هَذَا الْبَلَدَ حَرَمُ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ، فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ

الْقِيَامَةِ ، وَإِنَّهُ لَمْ يَحِلَّ الْقِتَالُ فِيهِ لِأَحَدٍ قَبْلِي ، وَلَمْ يَحِلَّ لِي إِلَّا سَاعَةٌ مِنْ نَهَارٍ ، فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، لَا يُعْضَدُ شَوْكُهُ ، وَلَا يُنْفَرُ صَيْدُهُ ، وَلَا يَلْتَقِطُ لُقْطَتُهُ إِلَّا مَنْ عَرَفَهَا ، وَلَا يُخْتَلَى خِلَاهُ)) [اخرجه البخاري برقم : (٣١٨٩) ، ومسلم برقم : (١٣٥٣)] .

واته : خوای گه و ده له و پۆژدا که ئاسمانه کان و زهوی تیدا دروست کردوو هه و لاتهی حورمهت لیئاوه و هه ندیک کرداری تیدا حه رام و قه ده غه کردوو ، بۆیه هه و لاته به حورمهت لیئانی خوا حورمهت لیئراوه تاوه کو پۆژی قیامهت ، وه کوشتارکردنی تیدا حه لال نه کراوه بۆ هیچ که سیك له پێش من ، وه بۆ منیش حه لال نه کرا ته نها بۆ ساته وه ختیك له پۆژدا نه بیئت ، بۆیه هه و لاته حورمهت لیئراوه تاوه کو پۆژی قیامهت به حورمهت لیئانی خوا ، له بهر نه مه : دره خستی درکاوی ناقرتیئیریت ، وه نیچیری ناوڕوژنیئیریت بۆ پاوکردنی ، وه شتی وون بوویی هه لئاگیریت ئیلا بۆ که سیك نه بیئت که بیناسیئیت و بانگه وازی بۆ بکات ، وه نا بیئت پووش و گیایشی بېریت .

وه حورمهت و ههروه ها نه من و ئاسایشی هه و لاته جیگیر و بهرده وامه له سهرده می (إبراهیم و إسماعیل) وهه (عليهما السلام) تا نه و کاتهی که خوا زهوی و نه وهشی که له سهریه تی بۆ ده مینیتته وه و کوئایی به هه موو شته کان دیت ، وه خوایش باشتیرینی نه و

که سانهیه که له پاش نه مانی که سانی ترشتیان بۆ ده مینیتته وه .
 وه خوای پاک و بهرز و پایه دار نه م ولاتهی پاراستووه له هه موو
 که سانیکی یاخی و له سنوورده رچوو ، وه سه رسه خت ترین که سی
 ده ستریز که ری لی پهرت کردووه ته وه و بهر په رچی داوه ته وه ،
 خوای که وره فه رموو یه تی : ﴿ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
 ﴾ [الفیل] .

واته : ئایا سه یر نا که یت په روهر دگارت چی کرد به که سانی
 خاوه ن فیله کان و چی به سه ریاندا هینا ؟
 هه ر بۆیه ئیسلام له په نایدا سه روهر و بالاده ست و به ربلاوه ،
 وه ته وحید و یه که خوا په رستی له ژیر ئاسمانیدا پاریزراو و جیگیر و
 دامه زراوه ، وه خشوع و ملکه چی بۆ خوایش له گو په پانه کانیدا
 بی سنووره .

وه نه م نه من و ئاسایشه که پرشنگی به ربلاوه و کاریگه ری و
 دره وشانه وه که ی گشتگیره ته نها تایبه ته به (البلد الحرام) وه
 جگه له تی کرای زه وی ، وه به هیه شیه ویک لی هه ئنا گیریت و
 که م نابیتته وه .

چۆن نه مه ده بیت ؟ له کاتی کدا که نه مه نه من و ئاسایشیکی
 خوایی و ده سته وه ستانکه ره بۆ هه موو نه وه ولانه ی مروف کرد بۆ
 به دیه ئانی ناوچه یه کی حورمه ت لی تراوی ئامن و ئارام ، که

له پیتاویدا چهك فری بدريت ، وه كه سانی خاوهن كيشه و ناكوکی
تییدا ئامن بن ، وه خوینی تیدا پاگیراو و پاریزراو بیت ، وه هه موو
كه سیکی ئاسوودهیی خواز هانای بۆ لا به ریت ، وه هه موو كه سیکی
ترساو و توقاوی تیدا ئاسایش بیت .

پوختهی وته ئه وهیه - بهردهوام موهفهق بیت - كه ئه م ولاته
حورمهت لیتراوه (البلد الحرام) و ئه وهشی كه له خویی گرتووه له
تایبه ته ندیه گه وره كان شتیکی ده گمه ن و بی وینه یه ، وه
باسکردنی پیزی و بهربلاوی پرشنگذاری و ئه من و ئاسایشی
بهرده وامه به بهرده وامی گێرانه وهی په نده كان له سه ر زا ره كان .

* ﴿أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ﴾ : یه كه مین مالی خوا په رستی كه
دانراوه بۆ خه لك :

برای موسلمانم : له وهی كه باش وایه به پیی بكه مین بۆ نیو
زانستی پیزدارتان ئه وهیه كه مه ككه ی پیروژ : نیوه ندی بوونه وه ره
، وه مه ناره یه کی پرشنگذاری به سه ر نیوچاوانی میژووه وه ، وه
جله وگیری ژیا نیو ئه م ئوممه ته یه ، له م شوینه دا یه كه مین مالی
خوا په رستی دانراوه بۆ خه لك ، كه عبه ی گه وره پاگیراو ، قبیله ی
پوولیکراو ، خوای گه وره فه رموویه تی : ﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ
لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ﴾ [آل عمران] .

واته : به پاستی به که مین مالی خواپه رستی که دانراوه بۆ خه لک
ئه وه به که مه که دایه .. مالیکی پیروژه و مایه ی هیدایه ت و
به چاوپۆشنی به بۆ هه موو جیهانیان .

واته : دانراوه بۆ په رستنی خوا ، وه جئ ی بۆ لا گه پاوه به بۆ
په رستنی خواپه رستان ، وه ته وافی ته وافکاران ، به مه به سستی
گه وره راگرتنی خوا ، وه خوی پاک و به رز و پایه دار مننه ت ده کات
به سه ر عه بده کانیدا به م فه زله گه وره به و فه رموویه تی : ﴿ جَعَلَ اللَّهُ
الْكُفْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ ﴾ [المائدة] .

واته : خوی گه وره که عبه و مالی حورمه تدار ی کردووه ته
جئ ی راگرتنی دین و ژینی خه لک .

وه فه رموویه تی : ﴿ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ ﴾ [آل عمران] .

واته : مالی خوا چه ندین نیشانه ی گه وره یی و بالاده سستی و
زانایی و دانایی و په روه ردگاری خوی تیدایه .

زانایانی خاوه ن ته فسیر ده لئین : له وانه : (به رده په شه که) ،
وه له وانه : (جئ پئ ی پیغه مبه ر إبراهیم عليه السلام) ، وه له وانه :
(دیواری که عبه) و پاراستنیان به دیژه ی زه مانه ، هه موو ئه مانه
ده رس و په ند و وریاکه ره وه ن له لایه ن خواوه ، وه له مه وه
هه یبه تی ئه م ماله که وتوووه ته نئو دله کانه وه ، وه ناخی مرۆفه کاند

له پهنايدا ئارام و ئاسووده ده بێت ، وه گهرمترين فرميسك ده پيژریت له سهر ئه و چوارده وره پاكه و ئه و پانتاييه دلفرپنه .

يُروَقُ لِي مِنْظَرُ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ إِذَا بَدَأَ لَطْرَفِي فِي الْإِصْبَاحِ وَالطُّفْلِ
كَأَنَّ حُلَّتَهُ السُّودَاءَ قَدْ نَسَجَتْ مِنْ حَبَّةِ الْقَلْبِ أَوْ مِنْ أَسْوَدِ الْمُقَلِّ

واته : ديمه نى مالى ديريى خوا كاتيک ده رده كه ويته پيش چاوم له بهر به ياندا ، وه كو بلای پوڤاكه په شه كه ی له ناو كوپه كه ی دل یان له په شایى بيليله چاو دووراوه ته وه .

الله أكبر ! به پراستی كه عبه ی پيروز بينه ر كه ده بينيت يه كسه ر ناخى ئاسووده ده بێت به خشوع و ئارامى و خوشحالى و شادى ، وه له خوشى و كامه رانيدا دلى ده فرپیت ، وه فينكى دلنبايى له نيوان ئه م لاولايدا ده گريسيتته وه ، وه ئاواته خوازه كه وا چاوى له سهر نه تووروكييت ، وه ده ستى خوشى له زانای زورزان (ابن القيم) په حمه تى خواى ليبيت وته كه ی چهند جوانه له و به يته هه بيه تداره دا :

إِذَا عَايَنْتُهُ الْعَيْنُ زَالَ ظِلَامُهَا وَزَالَ عَنِ الْقَلْبِ الْكَيْبُ التَّأْلَمُ
فَلَا يَعْرِفُ الطَّرْفُ الْمَعَايِنُ حُسْنَهُ إِلَى أَنْ يَعُودَ الطَّرْفُ وَالشُّوقُ أَعْظَمُ
فَمِنْ أَجْلِ ذَا كُلِّ الْقُلُوبِ تُحِبُّهُ وَتَخْضَعُ إِجْلَالًا لَهُ وَتُعْظَمُ

واته : كاتيک كه چاو كه عبه ی پيروز ده بينيت تاريكى و تارماييه كه ی نامييت ... وه ئازارى دلى غه مباريش نامييت .

ئەو چاوهی که دهیبینیت له گهڵ ئەوهی که به جوانی که عبهی زانی دووباره چاوی ناتوورکینیتتهوه ئیلا تاهه زۆ بوونی بۆی که وهره تر ده بیئت .

له بهر ئەوه هه موو دله کان خوشیان ده ویت ... وه ملکه چن له بهر گه وریه یی راگرتنی .

ئهی خوایه ده بیئت ئەم ناوچه پیرۆزه چه ندين خوشه ویستی هه بیئت که به ربهره کانێ ده کات له گهڵ تاهه زۆی پێگه یشتنی و گرفتاری بوونی بۆی ، وه به ربهره کانێ ده کات له گهڵ نیازی گرتیبه ربووی بۆی ، که له پیناوی پێگه یشتنی چه ندين مال و سامانی خه رج کردووه ، وه هه موو ئەوهی که ده گمه ن بیئت له ناخیدا به خت کردووه بۆ ئەوهی که رۆحی دابگریته وه به بۆنی لیخۆشبوون ، وه بۆ ئەوهی که شنه بای په زامه ندی هه لمژیت ، وه بۆ ئەوهی که نیوچاوانی ته پ بکات به گولای له خواترسان و هیدایهت .

برای حاجی و برای عومره کارم : ئەهی ئەو که سهی که رووت کردووه له ئەم ناوچه پیرۆزه و چاوه پێی دابارینی بارانی په حمهت و میهره بانیت بۆ ئەوهی له کانگای تاعه ته کاندای تیر بخۆیتته وه :

به پاستی قه له م له ناست به جیگه یاندنی حه قی ئەم ناوچه پیرۆزه دا کوول ده بیئت ، وه مه که که له وه گه وهره تره که وه سف بکریت ، وه هه سه ته کانێ گه وریه یی له ناستیدا گران و که مه .

برای موسلمانم :

مهككهی پیرۆز بریتییه له : قیبهی موسلمانان به زیندوو و مردوویانه وه ، وه ئارامگهی دلی ئیماندارانه ، وه جیی دابه زینی وه حیی پهروه ردگاری هه موو جیهانیانه ، وه له شوینه دیاریکراوه کانیدا پایه یهك له پایه کانی ئاینی تیدا به جی ده هیتریت ، وه لانگهی په یامی دره وشاوهی ئیسلامه ، وه کانگه و سه رچاوهی رووناکی و پۆشناییه ، وه میژوویه کی پره به زانا یان و هه لکه وتوان و خواناسان و چاکه کاران .

ئهی خۆشه ویست : (أُمُّ الْقُرَى) به درێژهی سه رده مه کان - وه به رده وامیش به ویستی خوا - بینایه کی به رز و بلنده ، وه بالاخانه یه کی تووندوو تۆل و دامه زراوه ، ده ولاتی ترده پوخین و شارستانی یه کان وه کو گلا ی وشك له ساته وه ختی پایزدا هه لده وه رین و ده که ون ، به لام مه ککه به نهینی یه کانی و دهرس و په نده کانی وه پاریزراو ده بیّت به پاراستی خوا بۆی ، وه مه شخه لیکه بۆ ئیمان و برایه تی ، وه خوانیکه بۆ عقیده و بیروباوه پ ، وه کانگایه کی هه لقولێوه به ده عوه و بانگه واز و دانامرکیته وه ، وه هه رچهنده له ناو جه رگهی دۆلێکی وشکانی بی کشتوکالیدا جیگیر بووه به لام گه وره ترین شارستانی ئیسلامی مرقایه تی به رهه م هیناوه و له نیو جه رگهی ئه م ناوچه یه دا

هه لقولاًوه ، ئه وه بوو قه لاکانی بته رستی تیک و پیکدا به یه کدا ، وه ئوممه تانی زیندوو کرده وه ، وه کووره خامۆشه کانی گیرسانده وه ، وه ژیانی نه فامی و نه فسانه داهینراوه کانی به هیزی ئیسلام سپیه وه .

ئه ی خوینه رانی بی وینه :

خوای گه وه و پایه دار گۆرپانه کانی (البلد الحرام) ولاتی حورمه تدارى کردووه ته جئى خواپه رستی عه بده کانی ، وه پیویستی کردووه له سهریان له هه موو پینگاوبانیکی دووره وه و له هه موو به رزایی و ته نگه به ریکه وه بین بۆ لای ، وه ئه م رووتیکردنه یش بووه ته هۆی سپینه وه ی خراپه کان و لابه ری هه له و تاوانه کان ، وه خوای پاک و پایه دار به هیچ پاداشتیک پازی نه بووه بۆیان که پاداشتیانی پی بداته وه جگه له به هه شت ، پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی : ((مَنْ طَافَ بِهَذَا الْبَيْتِ أُسْبُوعاً يُحْصِيهِ ، كُتِبَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةٌ ، وَكَفِّرَ عَنْهُ سَيِّئَةٌ ، وَرُفِعَتْ لَهُ دَرَجَةٌ ، وَكَانَ عَدْلٌ عِنْدَ رَقَبَةٍ)) [حدیث حسن : أخرجه الإمام أحمد برقم : (٥٧٠١) والإمام الترمذي برقم : (٩٥٩)] .

واته : هه رکه سیك هه وت جار بژمی ریت و ته واف بکات به ده وری ئه م ماله دا ئه وا به هه ر هه نگاوێك چاکه و هه سه نه به کی بۆ ده نووسریت و خراپه و تاوانیکی له سه ر ده سپیته وه و پله و

دهره جهیهك بهرز ده کریتته وه و ئه و حهوت جار ته و افه یش به رامبه ر
نازاد کردنی کز یله یه که .

هه روه ها پیغه مبه ر (ﷺ) فه رموویه تی : ((لَيْسَ لِلْحَجَّةِ الْمَبْرُورَةِ
ثَوَابٌ إِلَّا الْجَنَّةُ)) [أخرجه الترمذي برقم : (۸۱۰)] .

واته : حه جی وه رگیراو هیچ پاداشتیک ی نی یه جگه له به هه شت .

*** ولاتی حورمه تدار : تاییه تمه ندی و فهزل و گه ورهیی و نه حکامه کانی :**

برای موسلمانم :

ئه م شوینه پیروز و خاکه پاکه هه ندیک تاییه تمه ندی هه یه که تاییه ته پئی وه و هه ندیک فهزل و گه ورهیی و نه حکامی هه یه که پئی جیاکراوه ته وه له شوینه کانی تر ، له وانه :

١ - پینج نویژه فهزده کان تییدا چه نقات ده کریته وه هه ر نویژیک به رامبه ر به سه د هه زار نویژ :

پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی : ((صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيْمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ ، وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ أَلْفِ صَلَاةٍ)) [رواه الإمام أحمد برقم : (١٤١٩) .]

واته : ته نها نویژیک له نیو مزگه وتی پیغه مبه ردا (ﷺ) باشتره له هه زار نویژی نیو مزگه وته کانی تر جگه له مزگه وتی حه ره م نه بیئت ، وه ته نها نویژیک له نیو مزگه وتی حه ره مدا باشتره له سه د هه زار نویژی نیو مزگه وته کانی تری جگه له خوی .

٢ - نویژی سوننه تی په ها که هۆکاری نییه له پینج کاته پنگری لی کراوه که دا تییدا مه کروه نییه ، له بهر فه رمایشتی پیغه مبه ری خوا (ﷺ) : ((يَا بَنِي عَبْدِ مَنَافٍ : لَا تَمْنَعُوا أَحَدًا طَافَ

بِهَذَا الْبَيْتِ وَصَلَى آيَةً سَاعَةً شَاءَ مِنْ لَيْلٍ أَوْ نَهَارٍ)) [رواه الإمام أحمد : (٤) / ٨٠] والإمام الطبري : (١٦ / ٨٠٥) .

واته : ئەى نه وهى (عَبْد مَنَاف) : پيگري له ههچ كه سيك نه كه نه
كه به دهورى ئەم مالداه ته واف و نويز بكات له هه ر ساته وه ختيكي
شه و يان پوزدا بيه و پت .

٣ - ئەگەر مەرفۆز نيازى خراپه و تاوانێك بكات له ولاتى
حورمهت لیتراوه دا (البلد الحرام) ئەوا لى ده گيریت و
به پرسيار ده بێت له سه رى ئەگەر چى دووريش بێت لى يه وه ،
له بهر فه رمایشتى خواى گه و ره : ﴿وَمَنْ يَرِدْ فِيهِ بِالْحَكَامِ يُظْلَمِ نَذْقُهُ
مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ﴾ [الحج] .

واته : وه هه ر كه سيك نيازى لادان و سته م کردنى تیدا هه بێت
ئەوا سزای به ئیش و ئازارى پى ده چيزين .
وه له (شُعْبَة) وه فه رمويه تى : "لَوْ أَنَّ رَجُلًا هَمَّ فِيهِ بِالْحَادِ وَهُوَ
بَعْدَ أَنْ يَبِينَ ، لِأَذَاقَهُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا" [رواه الإمام أحمد برقم : (٤٠٧١) والإمام
الطبري برقم : (٩٠٧٨)] .

واته : ئەگەر پیاویك نيازى لادان له شه رع و کردنى تاوانیكى
هه بێت تیدا ئەوا خوا سزای به ئیش و ئازارى پى ده چيزیت ئەگەر
چى له شارى (عه دهن) لى دووريش بێت .

وه رووى تايبه ته نه ديتى مه ككه به ئەم حوكمه وه بریتى يه له وهى

که ولاتانی تری جگه له مهککه نه گهر مرۆف نیازی کردنی تاوانیکی هه بیته تێیدا نه والێ ناگیریت و بهرپرسیار نابیت له سهری مه گهر بیکاته کرده وه .

٤ - پێویسته هه موو سالتیک کۆمه لیک له خه لک رووی تێ بکه ن بۆ به جێ هێنانی پایه یه ک له پایه کانی ئیسلام که بریتی یه له هه ج .

٥ - نوێژی جه ژن تێیدا له ناو (مزگه وتی حورمه تدار / المسجد الحرام) دا نه نجام ده دریت نه ک له ده شتایی هه ره وه کو چۆن له تیکرایی ولاتانی تر دا وایه .

٦ - نابیت بۆ که سیك که ده یه ویت هه ج و عومره بکات بپرواته ناو (البلد الحرام) ولاتی حورمه ت لێنراوه وه ئیلا به ئیحرامه وه نه بیت .

٧ - ده جبال پێی ناخاته ناو ئه م ولاته وه ، پێغه مبه ر (ﷺ) فه رموو یه تی : ((لَيْسَ مِنْ بَلَدٍ إِلَّا سَيْطَرُهُ الدَّجَالُ إِلَّا مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ)) [أخرجه الإمام البخاري برقم : (١٨٨١)] .

واته : هه یج ولاتیک نی یه ئیلا ده جبال پێی تێ ده خات و ده پرواته ناوه یه وه ئیلا مه ککه و مه دینه نه بیت .

٩ - تایبه ته ندیتی ئه م ولاته به سه ره برینی ئاژه لی (هه دیه وه / دیاری هه ره م) تێیدا ، وه له هه یج شوێنیکێ تر جگه له ئێره دروست نی یه .

۹ - نه وانهی که پیچه وانهی نایینی ئیسلامن هاتنه ژووره و هیان بۆ ناو حهرهم لیقه دهغه ده کریت ، له بهر فه رمایشتی خوی گه و ره : ﴿إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ﴾ (۲۸) [التوبة] .

واته : به پاستی موشریکه کان پیسن و بۆیه نابیت نزیکى (مزگه وتی حورمه تدار / المسجد الحرام) بینه وه .

۱۰ - حه لال نییه له مه که ده چه که هه لگیریته بئ نه وهی پیویست بیت ، پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی : ((لَا يَحِلُّ لِأَحَدِكُمْ أَنْ يَحْمِلَ بِمَكَّةَ السَّلَاحِ)) [خرجه الإمام مسلم برقم : (۱۳۵۶)] .

واته : حه لال نییه بۆ یه کێک له ئیوه له مه که ده چه که هه لگیریته .

۱۱ - حه رامیتی برینی درهخت و پوشی ته پی ، وه نابیت نیچیری بوورژینریت و پاویکریت ، وه شتی و ونبوویشی هه لئاگریته ئیلا بۆ که سیك نه بیت که بیناسیتیت و بانگه وازی بۆ بکات .

۱۲ - تاییه ته ندبوونی به ئاوی موبارک و پیروزی زه مزه م و نه وهی که له باره یه وه هاتوو هه بارهت به فه زل و گه و ده یی له پاداشت ، پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی : ((إِنَّهَا مُبَارَكَةٌ ، إِنَّهَا طَعَامٌ طُعِمَ)) [خرجه الإمام مسلم برقم : (۱۳۵۶)] .

واته : به پاستی بری زه مزه م ئاوه که ی موبارک و پیروزه و خواردنیشه بۆ خواردن .

مهروه ها پیغه مبه ر (ﷺ) فه رموویه تی : ((مَاءُ زَمْزَمَ لِمَا شُرِبَ لَهُ)) [أخرجه الإمام أحمد : (۳ / ۳۵۷)] .

واته : ئاوی زه مزه م بۆ ئه و مه به سته یه که بۆی ده خوریته وه .
 ۱۲ - تاییه تمه ندبوونی ئه م ولاته و خه لکه که شی به دوعا که ی
 (إبراهیم) ی مه ره خوشه ویستی خوا (ﷺ) له فه رمایشتی خوای
 گه وره دا : ﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا﴾ (۳۵)
 [إبراهیم] .

واته : وه (إبراهیم) وتی : ئه ی په ره ردگارم ئه و ولاته ئامن و
 ئارام و به رقه رار بکه .

وه له فه رمایشتی خوای گه وره دا : ﴿فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ
 تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ﴾ (۳۷) [إبراهیم] .
 واته : خوایه که سانیك ئاشنا بکه به خه لکی ئه م ولاته که
 ئاره زووی هاتن بۆ لایان بکه ن و رزق و رۆزیا ن بده له به رو بوومه کان
 به لکو شوکر و سوپاست بکه ن .

* حالی سه له ف له ناست گه وره راگرتنی ولاتی جی نه نجامدانی دروشه کانی خوی گه وره :

حه جیان و عومره کارانی خۆشه ویستم .. سهردانکاران و دراوسیانی ئەم ولاته پیروژه : ئەم ولاته ئەمین و نارامه - که خوی به دیهینه ر ئیوهی تایبەت کردوه به نیشتەجی بوون تییدا و چاکە ی له گه لئاندا کردوه به وهی که بۆی هاتوون - خوی به توانا و خاون هیژ - پیروزی بۆ ناوه کانی - چوارده وه ریداوه به قه لایه کی به رز و جیگیر له هه ره شه کردن له وانە ی که مه به سستی خراپی پیی هه بیّت یان نیازی خراپه یه کی تییدا هه بیّت یان تاوان و هه له یه کی تییدا بکات ، بۆیه وته یه کی کاریگه ری فهرمووه که ناخه کان هه لده که نیّت و دلّه په قه کان له ت و شەق ده کات و ئەوه تا خوی پاک و پایه دار فهرموویه تی : ﴿وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَکَامِ يُطْلَمِ نَذَقُهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ﴾ [الحج] .

واته : هه ر که سیّک نیازی لادان و سته م کردنی تییدا هه بیّت ئەوا سزای به ئیّش و ئازاری پیی ده چیژین .

ئەم ده سته واژه کاریگه ره ئەو په پی وریا کردنه وه و سه رزه نشت کردنی تیّدایه بۆ ته نها نیاز کردن و ویستی لادان و خراپه و تاوان و سته م کردن ، چ جای بۆ که سیّک که کردوه خراپه که بکات و تیوه گلیّت ، سویند به خوا ئەوه خراپتر و قورستر و گه وره تره !

برای مۇسلمانم : پەنات دەدەم بە خوا لەوہى کہ نزیک ببیتەوہ
لەمە چ جای تىى بکەوئیت ، خوا موہفەقت بکات و بتخاتە سەر
حەق و پاستى .

ئەى خوئنەرى خوئشەوئست :

وہکو بلىى واہست دەکەم کہ تۆ تامەزىوى گئپرانەوہى
مەندىک مەلوئست و پەندى نەوہى يەکەم و پئششنىت ، کہ
بۆنخۆشکراون بەگەۋرەپاگرتنى ئەم ولاتە حورمەتدار و جىى
خواپەرستى يەگەورانە ، ئەوہى دەيخەمە بەرچاوت - خوا ژىرى و
هۆشمەندىت پئى ببەخشىت - حالى خەلکانىک کہ ئيمان لە ناو
دلياندا کۆبووہتەوہ و گەۋرەپاگرتنى روواندووە و کەمتەرخەمى و
کەموکوپى لابردووە ، ئەوہى دلانىک کہ لە پەناى خوادا ناسک و
نەرم بووہ ، وہ لە ئاست حەرەم کراوہکانى و جىى
تووپەبوونەکانى پاى کردووە و خۆى بەدوور گرتووە .

لە (عومەرى کوپى (خەتتاب) - وہ (ﷺ) فەرموويەتى : ((لأن
أخطئ سبعين خطيئة بركبة — موضع بالحجاز — أحب إلي من
أن أخطئ خطيئة واحدة بمكة)) [المصنف لعبد الرزاق : (٥ / ٢٨) .

واتە : ئەگەر لە ناوچەى رەكبە - شوئنىكە لە ولاتى حىجاز -
خەفتا تاوان بکەم پئىم خوئشترە لەوہى کہ لە ناو مەککەدا يەک
تاوان بکەم .

وعن عبد الله بن عمرو بن العاص (رضی اللہ عنہ) : ((كان له فسطاطان : أحدهما في الحل والآخر في الحرم ، فإذا أراد أن يعاتب أهله عاتبهم في الحل ، فسئل عن ذلك ؟ فقال : كنا نُحدِّثُ أن من الالحد فيه : أن يقول الرجل : كلا والله ، وبلى والله)) [تفسير الطبري : (١٦ / ٥١٠)] .

واته : (عبد الله) ی کوپی (عهمر)ی کوپی (عاص) (رضی اللہ عنہ) دوو خیمه ی هه بوو : یه کێکیان له ده ره وه ی حه ره م و نه وه ی تریان له ناو حه ره م ، جا نه گه ر بیویستایه ت گله یی بکات له خیزان و که سوکاری نه و له ده ره وه ی حه ره م گله یی لییان ده کرد ، وه سه باره ت به مه پرسیا ری لی کرا ؟ نه ویش فه رموی : ئیمه بۆمانیان ده گێپرایه وه که وا به شیك له لادان و تاوان له حه ره م دا نه وه یه که پیاویک بلێت : نه خێر به خوا ، وه به لێ به خوا .

وه له (مجاهد) وه فه رمویه تی : ((إذا دخلت الحرم فلا تدفعن أحدا ، ولا تؤذین ، ولا تزاحم)) ، قال أبو جعفر : يريد بقوله : (لا ترفع الأصوات ، تعظيما للمكة) [أخبار مكة للفاكهي : (٢ / ٢٥٩)] .

واته : نه گه ر پۆیشتیه ناو حه ره مه وه نه و پال به که سه وه مه نی ، وه نه زیتی که س مه ده ، وه قه ره بالغیش دروست مه که .

مه به سستی به م قسه یه نه وه یه : ده نگ به رز مه که ره وه له به ر گه ره راگرتنی مه که .

وه له (طلق)ی کوپی (حبیب)هوه (عومهری)ی کوپی (خهتتاب) فهرموویهتی : ((یا أهل مكة : الله الله في حرم الله)) [أخبار مكة للفاکهی : (۲ / ۲۶۶) .

واته : ئەوێ خه لکی مهککه : توخوا توخوا ئاگاتان له حهرهمی خوا بیئت .

وه له (عبد الرحمن)ی کوپی (القاسم)ی کوپی (حسن القاص)هوه له باوکیهوه فهرموویهتی : ((كان عمر بن عبد العزيز رضی اللہ عنہ إذا قدم مكة كأنه على الرضف — الحجارة المحمأة على النار — حتى يخرج)) [أخبار مكة للفاکهی : (۲ / ۳۰۸) .

واته : کاتیک که (عمر بن عبد العزيز رضی اللہ عنہ) دههاته ناو مهککهوه تاوهکو دهپۆیشته دهرهوه وهکوئوه وابوو که لهسهربهردی داخکراو بیئت .

وه ههنديکيان فهرموویانه : ((إن احتكار الطعام وظلم الخادم إلحاد في الحرم)) [المصنف لعبد الرزاق : (۵ / ۱۵۱) .

واته : قورخ کردن و لهخۆگرتنی خواردن و زولم و ستهم کردن له خزمهتکار بهشیکن له لادان له ناو حهرهمدا .

خوايه دهبیئت چهنديک ههبیئت له خه لک که به لیژمه کهورهراگری ئەم حهرهمه حورمهتدارهبن ، وه چهنديک ههبیئت له خه لک که تامه زړوی پێزلیئانی ئەم ولاته حورمهتدارهبن ، سویند به

خوا نه وه نیشانهی چاکیتی و سه رفرازییه و نیشانهی له خواترسان و سوودمه ندبوونه له په نهانی و پیش چاوی خه لکیشدا ، خوی پاک و پایه دار فه رموویه تی : ﴿ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعِظْمَ شَعْرُ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴾ [الحج] .

واته : هه ر که سی دروشمه کانی ئاینی خوا گه و ره پراگرتت نه وه به لگهی دل ترسانه له خوی گه و ره .

خیر و فه ردار و موباره ک بیّت نه و که سه ی که پاهاتوو له سه ر له خواترسان و دامه زران له نیوه ندی نه م ولاته پاک و پیروژه دا ، وه به خته وه ری بۆ نه و که سه ی که جیگیربووه له سه ر گه و ره پراگرتنی و دامه زراوه له سه ری .

ئه ی خوشه ویستی تامه زرو : - که له ئاست تامه زرویت گله بییت به دیار نامینیت - ئایا ئیمه هاوپانین له سه ر جوانی و به رزی نه م نه ده ب و ئاکاره له گه ل ولاتی حورمه تدارى خوادا ؟ ده بیّت نه م ئاکاره نه رمونیا نه چه ند به رز بیّت له ئاست مائی دیرینی خوادا !!

وه له شته سه لمینراو و بنه مایی و یه کلابوو هکان که گۆپانی به سه ردا نایه ت نه وه یه که : پیروزی هه ردوو هه ره می پێژدار عه قیده و بیروباوه پێکی پۆچوو و جیگیره ، وه پرسییکی هه میشه یی دامه زراوه ، رووداوه کانی سالان و سه ده کان گۆپانکاری و پراگوستنی به سه ردا ناهینیت ، بۆیه شایسته یه بۆ نه هلی ئیسلام

که سوور و دامه زراو بن له سه ر به جی هیتان و پاریزگاری کردن له سه ر پیروزی ئەم ولاته و دانی پیوه بگرن ، به تاییه ت له سه رده می فیتنه و ئاشووبه له ناوبه رکان و دونیاویستی به فه وتینه ره کاندای که پایه گانی روحی هه لوه شان دووه ته وه و قه لای بابه ته ئیمانی به گانی رووخاندووه یان نزیکه له وه وه .

برای خوشه ویست :

به پراستی ئەم پینووسه - که خوشه ویستی مه ککه ی پیروژ ده نووسیته وه - ناتوانیت به دهم خواسته گانه وه بیست و خوی ده گریتته وه له کورتبیری سه باره ت به مه ککه که بریتی به له : روباره گانی پاک و خاوینی و گانگه ی هه لقولانی رووناکی زهوی و ئاسمان ، به لام هه نده به سه سه باره ت به ئەم زانیاریانه له باری مه ککه وه به وه ی که له پیشه وه باسکرا له باسه بۆنه داره میسک چه شنه کان .

داوای : کرده وه ی پاک و گه یشتن به پاداشت و ئاوات له خوا ده که م ، وه پاکی و پیروزی بۆ مه ککه - وه هه رکه سیك شتیکی خوشبویت ئەوا زۆر باسی ده کات - و بۆ ئەوانه ش که پیزی لی ده گرن و به گه وه ی پاده گرن و بۆ ئەوانه ش که خه لکی مه ککه ن و بۆ ئەوانه ش که دراوسی به تی و سه ردانی مه ککه ده که ن .

* ﴿وَمَنْ يُعْظَمْ شَعِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾ : ههه که سی
 دروشمه کانی ئایینی خوا به گه و رهیی راگریت ئه وه به لگهی دل
 ترسانه له خوی گه و ره :

برای خوینهرم - خوا موه ههقت بکات - ده تگه پینمه وه بۆ سهه
 بابه تیکی زۆر گه و ره - که پێخۆشکاریم بۆی کردووه به ئه دهه و
 حالئ سهه لهف سهه بارهت به گه و ره راگرتنی حورمه ته کاتی ئه م
 پانتاییه پیروژه - که ئه ویش بریتی به له : ئه دهه و حالئ ئیمه
 له گه ل ئه م ولاته حورمه تداره دا که پاکترین و خۆشترین بۆن
 ده به خشیت به روحی هه موو موسلمانیک ، وه به دهنگیکی نزم و
 بالئیکی نه رمه وه ، ده وتیریت : زۆر به داخ و خه مه وه خه لکانیک
 ئه ده بیان خراپه له گه ل خوا دا و له گه ل هه رمی پیروزی دا و له گه ل
 عه به ده بی توانا کانی دا !!

ئایا ئه وه له ئه ده به که عه به ده خوی پیس بکات به پۆخ له واتی
 بیدعه و ئه فسانه و ئه وه ی که پێچه وانهی بیروبا وه پی پاک و پاسته
 له وه حیی دابه زینرا و دا یان هه له و تاوان و سهه ریچی بکات !!؟
 وه ئایا ئه وه له ئه دهه و چاکییتی دراوسی به تی به که نوێژه کان
 بغه وتینریت و که مته رخه می بکریت له تا عهت و خواپه رستی به کاند
 و پله و پێگهی په رته وازه بکریت !!؟

وه ئایا ئهوه له ئهدهب و دینداری و گهواره پراگرتنی هه ره می
 حورمه تداره که موسلمان بکه و یتته ناو زیناکردن و مامه له کردن به
 ریبایان دهستبردن بۆ ماده مهستکه ر و هۆشبه ره کان !!؟
 له کاتی کدا که له پێژدارترین شوین و پێڕۆزترین ولاتدا نیشته جی بووه
 ! سویند به خوا ئه مه جی داخه بۆ که سیك ئه و تاوانانه بکات یان
 بیته به ناخیدا ؟!

ئایا ئه وه له چاکیتی دراوسی یه تی و شوکرانه بژیری نیعمه ته
 ته و اهوانی خواجه که جوین بدریت و قسه ی نابه جی بو تریت و
 غه یبه ت و فیتنه یی و قسه هی تان و بردن و بوختیان و زو لم و سته م
 و غه ش و ساخته کاری بکریته !!؟ یان ئامیره کانی مه ست بزواندن
 ئاشکرا بکریته و زیاده په وی بکریته له پابواردنه کان و خو رووت
 کردنه وه ی ئافره تان و خو ده رخستنیا ن ! یان به ره لا کردنی چاو بۆ
 سه یرکردنی ئافره ته موسلمان به ئاگا کان له تاوان و خراپه و
 ئه وه ی که هه ندیک له که سانی گیل و که مژه ده یکه ن له که م
 شه رمی له هه ره می خوادا و هه ولی تیکشکاندن قه لا ئامنه کانی
 ده ده ن ؟!

ئایا ئه وه به شی که له گهواره پراگرتنی ئه م هه ره مه پێڕۆزه که وا
 باوکان و دایکان دهستبهرداری مندا له کانیان ببن بۆ پابواردن و یاری

کردن له پانتایی و گۆرپه پانه کانیدا به بێ پێگری لێ کردن و سه رزه نشت کردنیان ؟

پاکی و بێ گهردنی بۆ تو خوايه .. ئه مه چاونه ترسی به کی مه ترسیداره !!

برای موسلمانان .. برای حاجیم .. برای عومره کارم :

ئوه چ نیعمه تیکه خوا به تو ی به خشیوه که ئاواته که تی به دیه پناوه و تو ی گه یاندووه به داواکاریه که ت و پێنت ناوه ته ناو خاکی پیغه مبه ران (عليهم الصلاة والسلام) و سه حابه به پێزه کان ، وه چاوه کانت له بهر گه و ره یی ئه م ماله دێرینه فرمیسک ده پێژیت و ئومیدی لیبووردن و لیخۆشبوونی خوا ده که ی ت ، وه به چاوی خۆت چه ندین به زه یی پێداهاتنه وه ی په روه ردگارت و هه سستی روحییت بینیه که پێشتر شتی وات نه بینیه .

بۆیه له بهر خاتری خوای گه و ره داوات لێ ده که م - وه ئه مه یش له ئاست که سانی نیشته جی و دراوسی ئه م ولاته دا گه و ره یه - که وا ئاگات له حورمه تی ئه م شوینه بی ت و بایه خی پێ بده ی ت ، وه گه و ره ی رابگری ت حه قی گه و ره یی راگرتن ، وه حورمه ت و هه بیه تی ئه م شوینه به خیه ته نیو چاوانته وه ، وه ئایا له پادا شتی چا که دا

نه نها چا که نی یه : ﴿ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴾ ﴿٦٠﴾
[الرحمن] .

داواکارم خوا پشتیوانیت بکات و ئاگای لیت بیت ، وه ئه م
 فه رمایشته ی خوا پاست و حه قت به س بیت : ﴿ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ
 حُرْمَتَ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ﴾ [الحج] .

واته : هه رکه سیڤ حورمه ته کانی خوا گه و ره پابگریت ئه وه
 باشته بۆ لای په و ره ردگاری .
 وه له کو تاییدا :

وته یه کی به ئینصافانه بۆ حه قیقه ت و میژوو پیشکesh ده که یه
 بۆ ئه وه که سانه ی که ئه م ولاته یان بنیات ناوه ته وه به پیکوپیک و
 به نیازتکی پاکه وه خزمه تیان کردووه و مالیان له خزمه تیدا
 به خشیوه به بۆ مننه ت کردن و داویان لی کراوه و په زیلیان لی
 نه کردووه ..

ده لئین : خوای گه و ره پاداشتی خیرتان بداته وه به باشته یه
 پاداشت له ئاست هه ردوو حه ره می پیزداردا له به رامبه ر
 ناوه دانکردنه وه و پیشخستن و خزمه ت کردن و پاک و خاوین
 کردنه وه یان .. وه له به رامبه ر ئه وه په پی خزمه ت کردنتان و
 به خشیانی ئه وه په پی هه ول و تواناتان - وه کو ئاسانکاری بۆ ئه وه
 که سانه ی که رووی تی ده که ن - ته واترین به ش و گه و ره ترین
 پاداشتتان بۆ بنووسیت ، له گه ل ئه وه ی که لیتانه وه چاوه پی

ده کریت له به خشینی زیاتر ، داواکارم له خوای بهرز و به توانا به
فهزل و به خششی خۆی زیاتر موهفه ق و چاكتان بکات .

وه لاکردنه وهیهکی پیزدارانه تۆمار و باس دهکهین ، وه
درهوشانهی ده ربپینی پارانه وهیهک تۆمار ده کریت بۆ هر که سیک
که گرنگی و بایه خ ده دات به کهوره راگرتنی (البلد الحرام) خوای
کهوره موفه قیان بکات بۆ هر شتیک نیازی ده کهن .

نایه نه وه چ پرۆژهیهکی ئیسلامی شارستانی کهورهیه که
شایستهی هاندان و بایه خ پێدان و پیاوه لدان و گرنگی پێدان و
ناگالی بوونه ، وه پێویسته هه موو خوشه ویستیکی ئهم ولاته
پیرۆزه شانازی پێوه ، بکات خوا به ره که تی بریژیت به سه رتاندا و
ناوکوپۆکهی حق بپێکن و وه لامی بانگخوازه کهی خوا بده نه وه :
﴿وَطَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾ [الحج] .

واته : ئهم ماله م پاک و خاوین بکه نه وه بۆ ئه و که سانهی که
تهواف ده کهن و له نوێژدا پاده وهستن و کوپنوش و سوجه ده بهن .

هه روه ها له خوا ده پارێمه وه - کهوره یی بۆ ناوی - که شوکرانه بژیژی
نیعمه ته زۆره کانیمان پێ به خشیت ، وه ئه من و ئه مان و پێ پۆشنی و
نارامی به رده وام بکات به سه ره ردووه ره می پیزدار و ئه وانه ش که
روویان تی ده کهن ، وه چاکیتی دراوسی به تی ئهم دوو شوینه مان به
نسبب بکات ، وه ئه ده بمان وه کو نه ده بی ئیسلام بیت ، وه به تایبته

له چوارچیوهی ئهم ولاته حورمه تداره دا ، وه حاجیان و عومره کاران و سەردانکارانی موه فەق بکات بۆ تیگە یشتن و شارەزابوون له دین و ئاین ، وه بۆ ئاگابوون له حورمه تی ئهم ولاته ئه مینه دا ، وه خوایش له پشت مه به سته وه یه و ته نها ئه وه ریتنمایی ده کات بۆ پرێگای راست .

وه کۆتایی دوامان ئه وه یه که بڵیین : سوپاس و ستایش بۆ ئه و خواجهی که پهروهردگاری هه موو جیهانیانه ، وه سه لات و سه لام و به ره که تی خوایش له سه ر پیغه مبه رمان موحه ممه د بیّت ، وه له سه ر که سوکاره پا که کانی و سه حابه چاکه کانی شی که جوانترین نمونه یان پیشکش کردووه سه باره ت به گه وره راگرتنی ئهم ولاته ، وه له سه ر ئه وانه ییش که به چاکه شوینیان که وتوون به ئه ندازه ی په روشی دلی حاجیان و رووتیکاران و عومره کاران بۆ مالی خوی گه وره .

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي وَفَّقَنِي لِتَرْجَمَةِ

هَذِهِ الرِّسَالَةِ الصَّغِيرَةِ الْحَجْمِ .. الْعَظِيمَةِ النَّفْعِ وَالْفَائِدَةِ
(لَقَدْ بَدَأَتْ بِتَرْجُمَتِهَا مِنْ بِلَدَتِي كَلَار ، وَانْتَهَتْ مِنْهَا فِي مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ
أَثْنَاءَ مَوْسِمِ عُمرَةٍ رَبِيعِ عَامِ ١٤٣٦ مِنْ الْهِجْرَةِ النَّبَوِيَّةِ)
مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ / بِدَاخِلِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ / أَمَامَ الْكَعْبَةِ الْمُشْرِفَةِ
بَعْدَ صَلَاةِ الْفَجْرِ / ٧ / جَمَادِي الْآخِرَةِ / ١٤٣٦ هـ

وَقَبْلَهَا وَفَّقَنِي اللَّهُ لِتَرْجَمَةِ رِسَالَةِ : (الْإِسْلَامُ مِنْهَاجُ الْحَيَاةِ)
لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ عَبْدِ الْعَزِيزِ آلِ الشَّيْخِ حَفِظَهُ اللَّهُ
أَثْنَاءَ مَوْسِمِ عُمرَةٍ رَبِيعِ عَامِ ١٤٣٦ مِنْ الْهِجْرَةِ النَّبَوِيَّةِ

وَقَبْلَهَا أَيْضًا وَفَّقَنِي اللَّهُ لِتَرْجَمَةِ رِسَالَةِ : (زَادَ الدَّاعِيَةُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَاجَلُ)
لِفَضْلَةِ الْإِمَامِ الشَّيْخِ مُحَمَّدِ بْنِ صَالِحِ الْعُثَيْمِينَ رَحِمَهُ اللَّهُ
أَثْنَاءَ مَوْسِمِ عُمرَةٍ رَبِيعِ عَامِ ١٤٣٥ مِنْ الْهِجْرَةِ النَّبَوِيَّةِ

وَقَبْلَهَا أَيْضًا وَفَّقَنِي اللَّهُ لِتَرْجَمَةِ رِسَالَةِ : (تَفْسِيرُ سُورَةِ الْفَاتِحَةِ)
لِمَعَالِي الشَّيْخِ صَالِحِ بْنِ فُوزَانَ الْفُوزَانَ حَفِظَهُ اللَّهُ
أَثْنَاءَ مَوْسِمِ عُمرَةٍ رَبِيعِ عَامِ ١٤٣٤ مِنْ الْهِجْرَةِ النَّبَوِيَّةِ

وَقَبْلَهَا أَيْضًا وَفَّقَنِي اللَّهُ لِتَرْجَمَةِ رِسَالَةِ : (الدَّرُوسُ الْمُهَمَّةُ لِعَامَّةِ الْأُمَّةِ)
لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ بَازٍ رَحِمَهُ اللَّهُ
أَثْنَاءَ مَوْسِمِ حَجٍّ عَامِ ١٤٣٣ مِنْ الْهِجْرَةِ النَّبَوِيَّةِ

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الْإِثْيَانَ إِلَى الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ مَرَاتٍ عَدِيدَةٍ
وَارْزُقْنِي الْإِمَامَةَ فِي مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ وَالْمَدِينَةِ النَّبَوِيَّةِ

— قُولُوا : آمِينَ —

ابو فردوس محمد بن عبدالرحمن الكردي العراقي

